

Nr 50

Av herr **Regnell m. fl.**, om avveckling av dubbelbeskattningen av aktiebolag och ekonomiska föreningar.

(Lika lydande med motion nr 27 i Första kammaren)

Svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar är föremål för dubbelbeskattning, i det att deras vinster först beskattas inom företaget och därefter, i den mån återstående vinst utdelas eller blir föremål för utskiftning, beskattas på nytt hos den som lyfter utdelning. Från denna princip gjordes genom beslut av 1960 års riksdag visst undantag, innebärande rätt för aktiebolag att under viss förutsättning åtnjuta avdrag för utdelning å nyemissioner. Den nya lagstiftningen är avsedd att vara tillfällig, och avdragsrätten avser sådana aktier, för vilka inbetalning sker under tiden 1961—1966 i samband med bolags bildande eller vid ökning av aktiekapital. Avdraget är vidare begränsat till 4 % av det vid beskattningsårets utgång för de nya aktierna inbetalade kapitalet.

En tidigare i princip gällande regel, vilken likaledes ändrades genom beslut av 1960 års riksdag, var att bolagens och föreningarnas vinster icke skulle beskattas mer än två gånger. Om sålunda ett aktiebolag eller ekonomisk förening uppbar utdelning från annat svenskt bolag eller annan svensk ekonomisk förening, skulle det bolag eller den förening som uppbar utdelningen inte vara skattskyldig för denna. Den sålunda återförda kedjebeskattning — vilken i vårt land förekom före 1928 — avser närmast aktier och andelar som anskaffats i kapitalplaceringssyfte.

Genom 1955 års ändringar av avskrivnings- och varulagervärderingsbestämmelserna har företagens möjligheter till självfinansiering minskats. Beslut om en obligatorisk tilläggspensionering har kommit att verka i samma riktning. Näringslivets möjligheter att få lån har under de senaste åren varit snäva, och detta tillstånd kan beräknas komma att bestå under avsevärd tid framöver. Med hänsyn härtill finner vi den partiella lättningen i dubbelbeskattningen vara att hälsa med tillfredsställelse. Behovet av nytt kapital inom företagen kan nämligen många gånger inte täckas på annat sätt än genom nyemission av aktier, vilket med rådande höga skattesatser skulle innebära en mycket dyr upplåning därest dubbelbeskattning skulle ske i enlighet med den allmänna principen.

Vi finner det emellertid angeläget att gå vidare på den inslagna vägen, att alltså efter hand reducera dubbelbeskattningen för att småningom om möjligt helt upphäva densamma. Den svenska företagsbeskattningen synes oss icke

utformad med tillräcklig hänsyn till de förutsättningar under vilka ett näringsliv numera arbetar. På olika håll i utlandet, bl. a. i Västtyskland, har man en väsentligt lägre skattesats i fråga om utdelad vinst än då det gäller fonderad vinst. En sådan differentiering är betingad icke blott av önskemålen att öka tillflödet särskilt av långsiktigt sparande till kapitalmarknaden utan också av angelägenheten att erhålla en spridning av aktieägandet.

För att vårt land utan störningar skall kunna växa in i en internationell konkurrens ekonomi är en omfattande investeringsverksamhet nödvändig, inte minst sådan som tar lång tid i anspråk innan den mognar ut i produktion och avsättning. Den svenska kapitalmarknadens otillräcklighet ställer det ekonomiska livet och den ekonomiska politiken inför svåra problem. Den låter sig inte lösa genom regleringar och prioriteringar, endast genom begränsningar i den offentliga sektorns anspråk och genom samordnande åtgärder som kan öka tillflödet av nysparande till denna marknad. Till sådana nödvändiga åtgärder hör en reformerad och rationaliserad företagsbeskattning.

Såsom motivering för dubbelbeskattningen av bolagsvinster har anförts, dels att bolagsformen ger den mindre kapitalägaren möjligheter att komma i åtnjutande av storföretagens speciella vinstmöjligheter, dels att aktieägaren enligt aktiebolagslagen blott har ett begränsat ansvar i det han inte ansvarar för — och riskerar att förlora — mer än det belopp han satsat i företaget. Vi kan inte acceptera någon av dessa motiveringar och finner därför inte principiella skäl föreligga för att bibehålla dubbelbeskattningen. Starka skäl synes oss i stället tala för att aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna endast skulle betala skatt för den vinst som inte utdelas. Att det skulle vara möjligt att med en gång avskaffa dubbelbeskattningen vill vi dock inte ifrågasätta. En planmässigt genomförd successiv minskning av skatten å den utdelade vinsten bör vara den lämpliga vägen att gå för att nå målet. Samtidigt med en sådan reform bör en justering ske, varigenom skattesatsen å företagens vinster blir densamma för aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Schematiskt räknat innebär varje sänkning av företagsbeskattningen minskad inkomst för statsverkets del. Å andra sidan torde emellertid en successivt sänkt skatteprocent, särskilt när det gäller företagsskatterna, tämligen snabbt leda till ökning av skatteunderlaget, dels därför att aktiviteten i näringslivet därigenom stimuleras, dels därför att benägenheten att framtaga vinst till beskattning samtidigt stiger. Sannolikt är också att skatteunderlaget kommer att stiga för aktieägarna, bl. a. den skattepliktiga förmögenheten. Övervägande skäl synes oss därför tala för att en planerad skattesänkning av detta slag i längden betalar sig även ur den begränsade statsfinansiella synpunkten.

Vi föreslår, att den sittande allmänna skatteberedningen genom vidgade direktiv får i uppdrag att särskilt utreda frågan om en långsiktig avveckling av dubbelbeskattningen å aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Av det ovan anförda principiella resonemanget torde framgå att vi inte kan

acceptera den nu återinförda kedjebeskattningen. Enligt vår mening bör denna avskaffas redan fr. o. m. ingången av 1962.

Åberopande det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte

1) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t genom vidgade direktiv till allmänna skatteberedningen måtte ge denna i uppdrag att utreda frågan om en långsiktig avveckling av dubbelbeskattningen å aktiebolag och ekonomiska föreningar, samt

2) antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändring av förordningen den 9 december 1960 (nr 658) med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall.

Härigenom förordnas, att 7 § förordningen den 9 december 1960 (nr 658) med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall skall erhålla nedanstående ändrade lydelse samt att 9—12 §§ samma förordning skall upphöra att gälla.

7 §.

Avdrag enligt — — — ekonomiska föreningar.

Vid bedömning huruvida hinder mot avdrag föreligger enligt första stycket skall hänsyn icke tagas till aktier, vilka innehades av svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, därest bolagen eller föreningarna äro skattskyldiga för utdelning å aktierna.

Vid tillämpning — — — eller föreningen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Stockholm den 18 januari 1961

C. G. Regnéll

Bo Turesson

Eric Nilsson
i Svalöv

Gösta Darlin

Hans Nordgren